

Стеценко Інна Миколаївна,
слідчий Солом'янського управління поліції
ГУНП у м. Києві

МАЙНО, ОДЕРЖАНЕ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ЯК ПРЕДМЕТ КОРУПЦІЙНИХ ДІЯНЬ

У Законі України «Про засади запобігання і протидію корупції», який набрав чинність 01 липня 2011 року, у ст. 1 зазначається, що корупція – це використання суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення, наданих йому службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки/пропозиції 2 такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди суб'єкту відповідальності за корупційні правопорушення, або на його вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей.

Майном, одержаним злочинним шляхом, слід визнавати не тільки речі, які об'єктивно існували до отримання їх у результаті скоєння злочину, а й ті, що створені (виготовлені) у результаті злочинної діяльності. Як відповідний приклад О.М. Крапівіна вказує на виготовлення особою грошей або цінних паперів, підроблених кредитних або розрахункових карток, а також інших предметів.

Предметом злочину, передбаченого ст. 198 КК, слід вважати також майно, яке було одержане злочинним шляхом, а в подальшому з метою його збуту було видозмінено, оновлено або перероблене відчужувачем, а також виготовлене з матеріалів, одержаних злочинним шляхом.

Таким чином, одержаним злочинним шляхом вважається майно, яке було:

- безпосередньо отримано в результаті вчинення суспільно небезпечного діяння;
- видозмінено, оновлено або перероблене відчужувачем у випадках, коли така діяльність містить ознаки самостійного складу злочину;
- виготовлене з матеріалів, одержаних злочинним шляхом;
- отримане в обмін на здобуте злочинним шляхом.

Суттєвий внесок у дослідження питань кваліфікації придбання, отримання, зберігання або збуту майна, одержаного злочинним шляхом, зробили такі вчені, як Г.І. Баймурзін, І.А. Бушуєв, Г.Б. Віттенберг, С.О. Дробот, А.В. Зарубін, М.Й. Коржанський, О.М. Крапівіна, В.О. Кузнецов, А.Є. Мілін, А.Н. Мурадов, Б.Т. Разгільдієв, В.В. Скосарев, І.Х. Хакімов та ін. Між тим, комплексного дослідження складу злочину, передбаченого ст. 198 КК України, не проводилося.

Здійснюючи придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом, особа створює умови, за яких ускладняється робота правоохоронних органів з виявлення осіб, які

вчинили предикатний злочин, притягнення їх до відповідальності, а також з пошуку майна – предмета цього самого предикатного злочину. Ускладняється також повернення майна законному власнику чи звернення в дохід держави. Якби не було б осіб, які хочуть придбати майно, одержане злочинним шляхом, то у злочинців, які збувають таке майно, не було б ринку збуту такого майна.

Ряд авторів вважають, що придбання майна, здобутого злочинним шляхом, спрямоване на звернення такого майна на свою користь [1, с. 119; 2, с. 11–12; 3, с. 11, 4, с. 147]. Однак Кузнєцов В.О., як і деякі інші дослідники, вважає, що таке придбання включає отримання винним майна, здобутого злочинним шляхом, не тільки з метою звернення його на свою користь, а й з метою звернення його на користь інших осіб [5, с. 33; 6, с. 70].

У юридичній літературі висловлюються погляди про недоцільність установлення відповідальності за зберігання майна, завідомо здобутого злочинним шляхом. На думку С.О. Дробота, зберігання майна, здобутого злочинним шляхом, є елементом приховування результатів чужої злочинної діяльності, але ніяк не використання, а ст. 175 КК РФ описує діяння, спрямовані на використання особою результатів чужої злочинної діяльності. Тому, як вважає цей автор, російський законодавець обґрунтовано декриміналізував відповідальність за зберігання майна, здобутого злочинним шляхом, з метою збуту [7, с. 16–17]. Д.В. Черемісов, наприклад, визнає за необхідне виключити з кримінально-правової норми, яка передбачає відповідальність за придбання, зберігання чи збут матеріальних цінностей, здобутих злочинним шляхом (ст. 236 КК Республіки Білорусь), відповідальність за зберігання, оскільки, на думку автора, наявність цієї ознаки ускладнює розмежування зберігання майна, здобутого злочинним шляхом, і приховування злочину (ст. 405 КК Республіки Білорусь) [8, с. 241].

Зберігання майна, здобутого злочинним шляхом, за ступенем суспільної небезпечності не вище, ніж приховування злочину, оскільки посягає не лише на суспільні відносини у сфері нормального здійснення правосуддя. Особа, що здійснює зберігання майна, здобутого злочинним шляхом, зазіхає передусім на відносини у сфері легального розподілу й перерозподілу майна. При зберіганні майна, здобутого злочинним шляхом, винна особа може не ставити перед собою мету – приховати основний злочин, а прагнути до незаконного збагачення за рахунок майна, яке було прийняте на зберігання, та використовувати його для отримання вигоди.

Список використаних джерел

1. Хакимов И.Х. Ответственность за прикосновенность к хищению социалистического имущества / И.Х. Хакимов; отв. ред. Б.С. Никифоров. – Ташкент: Фан, 1982. – 124 с.

2. Магомедов А.М. Уголовная ответственность за приобретение или сбыт имущества, заведомо добытого преступным путем : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук : 12.00.08 / А.М. Магомедов. – М., 1973. – 19 с.
3. Мурадов А.Н. Уголовная ответственность за приобретение или сбыт имущества, заведомо добытого преступным путем : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук : 12.00.08 / Мурадов Аслан Нусрат оглы. – М., 1985. – 23 с.
4. Баймурзин Г.И. Ответственность за прикосновенность к преступлению / Г.И. Баймурзин. – Алма-Ата : Издательство «Наука», 1968. – 188 с.
5. Кузнецов В.А. Борьба с преступным приобретением и сбытом имущества / В.А. Кузнецов. – К. : Наук. думка, 1970. – 160 с.
6. Коржанский Н.И. Ответственность за приобретение, хранение и сбыт имущества, добытого преступным путем / Н.И. Коржанский. – Волгоград : Научно-исследовательский и редакционно-издательский отдел Высшей следственной школы МВД СССР, 1971. – 88 с.
7. Дробот С.А. Уголовно-правовая и криминологическая характеристика приобретения или сбыта имущества, заведомо добытого преступным путем : дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук : 12.00.08 / Дробот Сергей Александрович ; Московская академия МВД РФ. – Москва, 2000. – 163 с.
8. Дробот С.А. Уголовно-правовая и криминологическая характеристика приобретения или сбыта имущества, заведомо добытого преступным путем : дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук : 12.00.08 / Дробот Сергей Александрович ; Московская академия МВД РФ. – Москва, 2000. – 163 с.

Стрельченко Оксана Григорівна,

доцент кафедри адміністративного права і процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОБІГУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Фармацевтичний ринок входить у п'ятірку найбільш прибуткових галузей міжнародної економіки [1]. Це усе свідчить про постійну потребу у лікарських засобах та зросту попиту на них. При цьому, світовий фармацевтичний ринок цілеспрямовано демонструє зростання цього попиту майже по всіх етапах.

Українські виробники в умовах глобалізаційних процесів вимушені все більше втрачати фармакологічні ринки та все частіше звертаються до вчинення фінансових шахрайств та корупційних злочинів щодо фінансової звітності для захисту власних компаній від знищення. Не цураються вони і виробленням та поставкою на ринок фальсифікованої лікарської продукції. Так, за інформацією Державної